

בס"ד

פניני הפרשה

חוקת

עלון מס' 789

שנה ט"ז התשע"ה

יו"ל ע"י הקרן לזכויו הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

תבדוק שאינך במינום!

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון – לפי פשוטו של מקרא מדובר על המושלים בלעם ובעור, כפי שמפרש רש"י, שעל ידי פיהם הצליחו לתת כח לסיחון לכבוש את העיר חשבון. אמנם בדרך דרש חידשו חז"ל רמז גדול בעבודת המוסר ויראת ה', וכך אמרו בנמ" ב"ב דף עח: א"ר שמואל בר נחמן אמר רבי יוחנן מאי דכתיב "על כן יאמרו המושלים" "המושלים" אלו המושלים ביצרים "בואו חשבון" בואו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה.

שואלים בעלי המוסר: הרי כדי לערוך חשבון כזה, די בפעם בתקופה, ומדוע אומרים המושלים בואו חשבון, שמשמע בכל הזמן? ובכלל יש להבין מה צורך יש בחשבון זה, הרי כל בר-דעת יודע שיש חשבון, ובכל זאת הרשעים עומדים ברשעותם ובתאוותיהם וחסר להם יראת ה'?

אלא, מלמדים אותנו רבותינו, כי כדי לנצח את היצר, צריך האדם לשמור בכל עת על עצמו ולדקדק במעשיו בכל זמן ועידן. ולא רק לדעת כמה שכר וכמה הפסד, אלא לבדוק את מעשיו היכן הוא נמצא כרגע – בריוח או בהפסד. ממש כמו אדם שיש לו חשבון בבנק, שאם יזניח את החשבון ולא יבדוק בכל פעם האם הוא במינום או בפלוס, תוך זמן קצר יכול למצוא את עצמו טובע ברביות בסכומי עתק. כך הדבר בעבודת ה', צריך לדעת מה צריך לעשות ומה מיותר ונחשב לבזבז זמן.

מעשה כבעל החפץ חיים, ששהה בעיר המלוכה "פמרבורג" עם גדולי הדור, כדי להשתדל למנוע גזירות על היהודים. קרה והחפץ חיים היה צריך בשעת לילה מאוחרת נייר כדי לרשום עליו דבר מה. מאחר וההגיונות באותה שעה היו סגורות, ביקש מאחד האדמו"רים שהיו שם התיכת נייר. האדמו"ר נענה בחפץ לב. רצה הח"ח לשלם לו דמי הנייר, אך הלה דחהו בחיידך ולא רצה לקבל ממנו תשלום. מיד החפץ חיים השיב לו את גליון הנייר, ולא רצה ליטול מהנייר עד שניאות האדמו"ר לקבל תמורתו. השתומם האדמו"ר ואמר: "הרי ידוע לך רבי שלשתי פרומות אין ערך של ממש...". השיב החפץ חיים "ודאי שיש ערך, שהרי משתי פרומות של גזל, עלול להוציא חלילה מלאך הבלה רע ונורא, שיש בכוחו להחריב את כל פמרבורג". זהו "מחשב שכר עבירה כנגד הפסדה".

שיא תורני

ארגון הצדקה הותיק ביותר

"כולל הבי"ד". נוסד בשנת התקמ"ח (1788) ע"י הגאון רבי שניאור זלמן מליאדי זצ"ל. מטרתו היתה לגייס כספים ברחבי אירופה, כדי לסייע לעניי ארץ ישראל. מאז ועד היום הארגון פעיל באופן רצוף. חסרי-בית מקבלים ארוחות חמות על בסיס יומי בבתי התמחוי של כולל הבי"ד, מהוסרי יכולת מקבלים מיפולים רפואיים יקרים כמרפאות המשוכללות, ומשפחות נזקקות מקבלות משלוחי מזון לקראת שבת וחג. הארגון עומד גם בראש תכנית ארצית לביקור ילדים חולים, בעיקר בתקופות חגים.

עצה טובה

למי ששרוי במצבי רוח ירודים, מומלץ ללמוד ולשנן את פרקי הנחמה שבספר ישעיה. יש כח בפסוקי הנצח הללו לשמח את הנפש. (הגאון רבי שמעון מז'ליחוב זצ"ל והי"ד)

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סעדון זצ"ל

"כשהוא מתחרט על עוונותיו, הוא מושך ומשיב אליו אותם ניצוצות הקדושה שאבדו ע"י עוונותיו ונטמעו בס"א, ועתה ע"י חרטתו שבים אליו. וזהו לשון תשובה..." (מגיד חדשות ח"ז עמ' ס"ו)

80

י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

א בספרים היצוניים אין לו חלק לעולם במל אין לו חלק לעולם הבא? – כנ"ל, יושב במל – הבל על הזמן שלו. אין לו חלק לעולם הבא, כי על מה יקבל

שבת נחשב ביטול תורה, ולכן בסעודות לים, מברכים ברכת המזון ועולים לבית ער להתן ולמשמחים שלא מספיק שרים.

ת ב"מ, ומדה כנגד מדה לא במלה (וכבר שר זמירות שבת והולך לבית המדרש,

דיקים, כמו נסיעה לקבר יונתן בן עוזיאל

א אחת לחודש. יש לקרוא מזמורי תהלים

נו להתיעץ עם כת"ר שליט"א: א. האם אזכרה או שיש בכך ביטול תורה? ב. מר ת"ת בשעות הבוקר, ובקשני לשאול האם זצ"ל במקום ללכת לת"ת (ובודאי שלא

ים חייב בכבוד חמיו. רק שלא יבטל זמן

רים נוהרים אליו (הנסיעה אליו אורכת

נפלה להקב"ה מועילה מכל זה. וסימניך

לילה, והדליקו בדרך הרצאה של דברי וכל הבחורים טענו שרוצים לשמוע שלא

הקלטת חרישית שלא להפריע.

יגה ד"ל * לע"ג רבי עובדיה בן לולו זצ"ל

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

המופת בשוק הדגים

לא ל ידם לעזור לו. אחד הנוכחים שהיה במקום בזמן שרבי יוסף בחר את הדגים, סיפר לקרוביו את אשר עולל בעל הדגים, בהרימו את קולו על צדיק וקדוש, וחתם את דבריו בעצה המתבקשת למהר לילך לרבי יוסף ולבקש סליחתו.

כאשר שמעו זאת בני המשפחה, שידעו והכירו בגדולתו של רבי יוסף, גערו ונזפו במוכר בחריפות: "כיצד העזת להרים קולך על רבי יוסף? עליך להתחנן לפניו על נפשך כי יסלח לך!". החל הגוי לבכות וליילל וקרא: "מתחרט אני! לעולם לא אצעק עוד על אף יהודי!".

מיהרו קרוביו לרבי יוסף, כרעו ברכ לפניו ובקשו ממנו כי ימחל למוכר הדגים, והבטיחו בשמו כי לעולם לא ירים קולו על אף יהודי.

רבי יוסף, בענוותנותו, לא הקפיד ואמר מיד: "מחול לו! מחול לו! אך זאת בתנאי שיעמוד בקבלתו, ואחרת - מרה תהא אחריתו!".

וראה זה פלא, אך יצאו הדברים מפי הצדיק, ומיד שבו פני הגוי כבראשונה, והיה הדבר לאות ולמופת לכל.

(מתוך הספר החדש "חכמי זרזים")

בשוק הדגים בעיר זרזים שררה המולה. צעקות מוכרי הדגים התערבלו בקולות ובהתמקחות של האנשים הרבים שגדשו את השוק. אף זעקתם האילמת של הדגים המפרפרים, הצטרפה לאוירה הרועשת.

הגאון רבי יוסף בוכריץ זצ"ל שהיה טורח בעצמו לקנות את הדגים לכבוד השבת, הגיע לשוק, ניגש אל אחד הדוכנים, והחל לבחור לעצמו מספר דגים מובחרים לענג בהם את השבת. לפתע, הבחין בו הגוי בעל הדוכן, שהיה גר בעיר אחרת, ולא הכיר כי מדובר ברב היהודים, וצעק לעברו בחוצפה עזה: "יהודון! עזוב את הדגים ומיד!". רבי יוסף הניח את הדגים והלך לדרוכו.

לא חלפו דקות מספר, וצעקות אימות החרידו את השוק כולו. הכל רצו לעבר מקור הרעש, ומצאו את מוכר הדגים שצעק על רבי יוסף, שרוע על הארץ כשהוא מתפתל מכאבים עזים. וכאילו לא די בזה, פרצופו התעוות לגמרי, ונותר כפי שנראה ברגע שצעק על רבי יוסף - כפרצוף אדם בשעת כעסו!

בני משפחתו של בעל הדוכן הוזעקו בדחיפות למקום, ורעדה אחזתם כשחזו כמו עיניהם ביקירם הסובל נואשות, עוד יותר כאב להם כי אין

יומא טבא לרבנן

מערכת העלון וקהל הקוראים שולחים בזאת ברכה נאמנה למורנו ורבנו פאר הדור מרן הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א לרגל הוצאת ספרו

שו"ת בית נאמן ח"א

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!

אחרי עשרות שנות ציפיה לספר השו"ת של רבנו שליט"א, היום אפשר ליהנות מן המוגמר בחלק הראשון הפותח את סדרת הספרים שו"ת "בית נאמן", הכולל עשרות שאלות ותשובות ארוכות אשר בהן מנמק מרן הגאון המחבר את דעתו בנושאים שונים בהלכה, תוך משא ומתן בראשונים ובאחרונים באורך וברוחב, בעומק העיון, בבהירות הסברא וביושר ההכרעה.

ברכותינו שישוטטו הרבים ותרבה הדעת, ונזכה לעוד "בתים נאמנים" בישראל.

מערכת העלון

ת

ברבי ניהומים. אמור לו אשריך שתראה כתוך ס"ת בנימטריא "לו כתר". רמז לדברי רש"י

בדיה הן

קת פחמן

דובר בספר תורה שכתבו הר"ן בעצמו. הוא התייחס לשאר הטענות המערערות את יחוס התורה לר"ן מסתירות עם דברי הר"ן עצמו, והציע להם פתרונות מקוריים.

שב'קולמוס' גליון סוכות תשע"ב, הטיל פרופ' שלמה זלמן הבלין הי"ו מה שהיה כפצצה - בדיקת פחמן 14 גילתה כי הספר כתב לפני שנת ר"ל (ולא יאוחר משנת ת"מ), אינו יכול להיות מזמנו של הר"ן שנפטר בשנת קל"ד. בנוסף, תהה הרב הבלין כיצד לערער על מקצועיותם של המומחים לים ביותר בימינו בתחום הכרת כתבי היד רביים.

הקוראים ציפה בדריכות לתגובתו של מרן ש"א על טענות אלו, ואכן הוא הגיב על דים, גם הפעם מעל גבי ירחון "אור תורה". ילת תגובתו חזר מרן ואישש את טענתו שונה שגם למומחים בדורנו יש טעויות ונזחה כתב ספרדי, אלא שהפעם הביא לכך ר דוגמאות מן המציאות.

ניין ביותר שדוקא כלפי הטענה ש'קיבלה הכותרת' בדבר בדיקת הפחמן, נותר מרן שוה קודם כל, הוא מערער את אמינותה מפי מהחוקרים בעצמם, הטוענים שלא תמיד לסמוך על בדיקה זו, וזאת מלבד השפעות ניות אפשריות שבכוון לשבש את תוצאות יקה. וגם ובעיקר רואה בהסתמכות אדוקה בדיקות אלו, בעיה אמונית. לשיטתו, הדיון הרבה מתחום המחקר, ומתייחס לשאלת העקרונות-אמוני כלפי בדיקות כאלו יות. "תמיהני" הוא כותב "על רבנים שומרי שסומכים יותר מדאי על בדיקת הפחמן, בר ידוע שכל בדיקות אלו וכיו"ב לא נעשו להכחיש את יסודי התורה..." (ונדפס הכל ית "בית נאמן" ראה מה שהאריך שם).